

Рідель Т. М.

*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Сумського
національного аграрного університету, м. Суми, Україна*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6980-7975>

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ У НАВЧАННІ АУДІЮВАННЯ СТУДЕНТІВ-БАКАЛАВРІВ НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Аудіювання є одним із ключових компонентів навчання іноземних мов, особливо для студентів немовних факультетів. В умовах надзвичайних ситуацій, таких як пандемії, воєнні дії або інші кризи, традиційні форми навчання зазнають суттєвих змін. Сучасні технології та інтернет-ресурси стають важливими інструментами для забезпечення безперервного навчання. У цій статті розглядається використання інтернет-ресурсів для навчання аудіювання студентів немовних факультетів в умовах надзвичайних ситуацій в Україні.

Значення аудіювання в мовній підготовці студентів немовних факультетів. Аудіювання – це здатність сприймати та розуміти іноземну мову на слух, що є важливою навичкою в мовній компетенції. Для студентів немовних факультетів, які не спеціалізуються на мовознавстві, розвиток аудіювання є викликом через обмежений час на практику та часто низький рівень попередньої підготовки. Використання аудіо- та відеоматеріалів допомагає студентам покращити розуміння іноземної мови в автентичних комунікативних ситуаціях.

Виклики для навчання аудіювання в умовах надзвичайних ситуацій. Надзвичайні ситуації, такі як пандемія COVID-19 та війна в Україні, вплинули на традиційні форми навчання, включно з аудіюванням. Серед основних викликів:

- Перехід на дистанційне навчання без попередньої підготовки;
- Обмеженість доступу до навчальних матеріалів через відсутність інтернету або технічних засобів;
- Психологічне навантаження на студентів, що впливає на концентрацію та здатність до навчання.

Інтернет-ресурси для навчання аудіювання. Інтернет-ресурси пропонують широкий спектр можливостей для покращення навичок аудіювання. Основними платформами є:

1. YouTube: Відео та аудіоматеріали на різні теми дозволяють студентам слухати автентичні діалоги, новини, виступи, що сприяє розвитку сприйняття на слух. Перегляд фільмів і серіалів в оригіналі має величезне значення в процесі навчання іноземних мов, оскільки базується на одному з основних методичних принципів – принципі наочності. Під час перегляду відеофільму задіюються всі види мовленнєвої діяльності. Як відомо, побачена та почута інформація запам'ятовується у п'ять разів краще за тільки почутої [1]. Перегляд автентичних відеоматеріалів також є ефективним засобом підвищення мотивації студента до вивчення іноземної мови, оскільки вони демонструють функціонування мови у формі, прийнятій її носіями у природному соціальному контексті, знайомлять із нормами та правилами спілкування та поведінки, показують різні типи взаємовідносин та ілюструють мову міміки та жестів. Відео є унікальним засобом для навчання говоріння та іншомовного спілкування [2].

2. Подкасти: BBC Podcasts [3]. Радіостанції BBC мають широкий діапазон тем, які за відсутності субтитрів корисно буде слухати в якості певного фону, що залучить слухача в стан «потoku» і створить ілюзію «повного занурення» в автентичне середовище. За рахунок відчуття «потокowego» стану починають активізуватися забуті знання з граматики та лексики, та запам'ятовується сама мелодика мови, що також важливо під час навчання говорінню. Тут варто зазначити, що в таких радіопрограмах, як, наприклад, BBC Learning English – 6 minute English [4], ведучі подкастів є носіями мови, тож надається можливість слухати і вивчати живу мову, в тому вигляді, в якому нею користуються звичайні

жителі англomовних країн, тобто використовується автентичний матеріал. Подкасти поділяються на 3 рівні: перший – для початківців (elementary), другий – для тих, хто навчається із середніми знаннями англійської мови (pre-intermediate and intermediate), третій – для тих, хто навчається, які мають знання, що вищі за середні (upper-intermediate).

3. Онлайн-платформи для вивчення мов: Ресурси на зразок Duolingo [5], LinguaLeo [6], та інші використовують інтерактивні вправи для покращення аудіювання. TED (Technology, Entertainment, Design) є універсальною онлайн платформою з безліччю конференцій провідних фахівців у сфері науки, мистецтва, дизайну, політики, культури, бізнесу, глобальних проблем, технологій і розваг. Місія конференції полягає в поширенні унікальних ідей (“ideas worth spreading”)[7].

Інтерактивні завдання для аудіювання. Одним із найважливіших аспектів використання інтернет-ресурсів є інтерактивність. Наприклад, навчальні відео з можливістю ставити паузу, повторювати окремі фрази та використовувати субтитри значно підвищують ефективність навчання. Інтерактивні вправи з аудіювання, які пропонують платформи, допомагають студентам тренувати не лише слух, а й уміння відповідати на запитання, запам'ятовувати нові слова та фрази.

Використання соціальних мереж для навчання аудіювання. Соціальні мережі, такі як Facebook, Instagram та TikTok, також стали важливим інструментом у навчанні аудіювання. Короткі відео, уроки з англійської мови або інтерв'ю з носіями мови дозволяють студентам слухати мову в різних контекстах. Викладачі можуть створювати спеціальні групи або сторінки для спільного перегляду матеріалів та обговорення їх у коментарях, що також сприяє підвищенню рівня аудіювання.

Виклики та обмеження використання інтернет-ресурсів. Попри численні переваги, є також виклики у використанні інтернет-ресурсів:

- Технічні проблеми, такі як нестабільне інтернет-з'єднання, особливо в умовах кризових ситуацій;

- Відсутність мотивації у студентів до самостійного навчання;
- Відсутність інтерактивного зворотного зв'язку, який може надати викладач у класі.

Рекомендації для викладачів. Для забезпечення ефективного використання інтернет-ресурсів у навчанні аудіювання в умовах надзвичайних ситуацій, викладачам рекомендується:

- Підбирати автентичні аудіо- та відеоматеріали, що відповідають рівню підготовки студентів;
- Створювати інтерактивні завдання, які стимулюють активну участь студентів у процесі навчання;
- Використовувати інтернет-ресурси для розвитку не лише аудіювання, а й інших мовних навичок (читання, говоріння);
- Забезпечувати зворотній зв'язок через онлайн-платформи або соціальні мережі.

Висновки. Використання інтернет-ресурсів для навчання аудіювання студентів-бакалаврів немовних факультетів в умовах надзвичайних ситуацій має численні переваги. Воно дозволяє забезпечити безперервність навчання, навіть у складних умовах, розвивати навички сприйняття мови на слух та інтегрувати сучасні технології у навчальний процес. Однак викладачам необхідно враховувати технічні обмеження та психоемоційний стан студентів для досягнення максимальних результатів.

Список використаних джерел

1. Kark S, Kensinger E. Physiological arousal and visuocortical connectivity predict subsequent vividness of negative memories. *Neurorep.* 2019;30(12):800-804. doi:10.1097/WNR.0000000000001274
2. Стогній І. В., Никонорова Л. І. Формування навичок аудіювання у студентів вищих навчальних закладів // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2018 № 33 том 2. С. 183-186.
3. <http://www.bbc.co.uk/podcasts>
4. <http://www.bbc.co.uk/learningenglish/russian/features/6-minuteenglish>

5. <https://en.duolingo.com/register>
6. <https://lingualeo.com/uk>
7. <https://www.ted.com/talks?sort=relevance&topics%5B0%5D=education>